

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjenišvo Ljubljana

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6 I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list a članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. šek. rač. 11.197. Telefon 3112

Naj pride leto miru in dobre volje!

Za nami so dnevi, ko so doneli zvonovi v mirno tiho božično noč, ko smo se spominjali prihoda miru in ljubezni, ko se je vsaj za hip vnel v človeška srca oni mir, ki prinaša notranje zadovoljstvo in pravo srečo. Človek je ob takih prilikah bližji človeku, prijatelj prijatelju, brat bratu. Ta mir je zbral družine v srečnem zadovoljstvu. Odpiral je srca revnih in bogatih, odpiral je njih roke in poklanjal darove, kot vidne dokaze notranjih čuvstev.

Kako lep bi bil ta svet, kako srečni bi lahko vsi bili, ko bi se trajno vsečila v človeštvo taka blaga čuvstva, ko bi bil med nami vedno enak srečni mir in dobra volja takih dni.

A življenje je realnejše, ono ne pusti sentimentalnih misli. Skrb za življenje nam ne pusti zaslanjati o takem miru. Vendar, učitelji smo idealisti zato izrekamo želje osobito sedaj, ko smo na prehodu novega leta.

Zelja učitelja idealista ob novem letu je, naj bi razpoloženje in mir takih dni tudi nas jugoslovenske učitelje — veliko družino narodovih delavcev — združil v iskrenem bratstvu ter vzbudil v nas pravo tovarištvo in požrtvovalno vzajemnost ter iskreno in ne-sebično ljubezen. Naj nas združi v krogu naše skupne stanovske organizacije, kakor se zbira družina okrog domačega ognjišča in naj nam bo vsem dom miru in dobre volje.

Trojno je voščilo, ki bi ga radi izrazili jugoslovenskemu in še prav posebno slovenskemu učiteljsstvu, želeč mi: mir v vas samih, mir med nami in mir z vsemi!

Da bo naše skupno delo uspešno in vredno našega truda, treba je, da ga podpira notranji mir in dobra volja, ona dobra volja, ki daje moči, vztrajnosti in pogona za težke situacije in najtežje naloge.

Moreče so skrbi učitelja samca, še bolj učitelja očeta danes, ki prete uničiti notranji mir, ono gonilno silo, ki nas dviga in podpira, da ne omagamo v delu za naš podmladek, iz katerega naj zraste krepak in zaveden, pa tudi s potrebnim znanjem opremljen bodoči narod, v katerega rokah naj počiva moč in v prospek Jugoslavije.

Za nami so božični dnevi in leto, ko so prejeli darove bogati in revni, vsak po svoji moči, a vsi iz dobre volje, in skoro bi rekli, ostal je neobdarovan samo jugoslovenski učitelj. In to mu kali njegov mir! Čujemo, da pripravljajo dar celokupnemu uradništvu. Prepričani, in globoko mo uverjeni, da ne ostanemo praznih rok i mi! Ne bo zastoj, ne bo zaman, tudi mi smo dobre volje in znamo in vemo ceniti darove. Dobro vemo kako se bomo oddaljili, kakšen dar bomo poklonili onim in vsem, ki nam bodo znali hraniti potrebni mir in dobro voljo, ki sta gonilni sili pri vršenju našega vzvišenega poklica.

Nič manjša ni naša želja za novo leto, da zavlada pravi mir in dobra volja med nami, da združujeta naše številne vrste in da jeta novih sil naši celokupni družini ter ji vlivata potrebnih moči.

Zelimo, da prešinetta dobra volja in mir vse člane našega stanu.

V srcih onih, ki stojte ob strani in gledajo naše delo — ali ga celo podcenjujejo — mislimo, da ni dobre volje in ne miru.

Ni dobre volje pri onih, ki hodijo svoja pota, vidijo le sebe in svoje koristi. Ne, ti niso in ne morejo biti člani skupne družine, ker ne morejo občutiti one velike notranje sreče, ki jo rodi pravo tovarištvo.

Sinovi in hčere, ki so pozabili svojo družino in svoj dom, pa so se zatekli k tujcu, ali tavajo osameli, niso občutili pravega miru in dobre volje v svojih srcih. Še manj moremo to trditi o onih, ki so se iz sebičnosti ali celo užaljenega samoljubja spozabili nad svojimi tovariši tako, da jim delajo krivico in zlo!

Niso to zle misli, misli zaželenega miru so, ki kličejo glasno vsem, ki še niso popolnoma pozabili skupne učiteljske družine, da se povrnejo, da vladaj mir med nami.

Ob odgovornem delu za narodov podmladek, težkih skrbeh za naš obstoj in velikih nalogah, ki nam jih nalaga naš poklic pri delu med narodom, ne smemo prezreti tretjega voščila: mir z vsemi!

V onih dneh, ko smo premagali predsodke in odstranili vse ovire, ki so nas ločile in razdvajale, pa tudi poniževale, smo si podali roke kot sodelavci, bratje in sestre, da pokažemo vsem našo slogo in našo dobro voljo.

Kdo bi si bil mislil, da bo čez dobro leto dni klče našega vladarja pozval vse na enako skupno in složno delo v miru in medsebojni vzajemnosti za dobrobit vseh.

Potrjeni v našem dobrem sklepu in pravem koraku, prežeti potrebe miru med nami, bomo le v miru z vsemi mogli izvršiti in dovršiti odkazane nam velike naloge med narodom.

Kakor je naše delo vzvišeno in potrebno, prav tako je težko in skoraj nezmagljivo, ako nas ne prečinja prava in dobra volja in oni notranji mir, ki nas podžiga, krepi in združuje.

Naj nas tudi ob vseh težkih prilikah, ob vsem podcenjevanju in omalovaževanju pri težkem delu ne zapusti dobra volja. Ne glejmo in ne poslušajmo onih, ki nas gledajo z viška, skozi očala preteklih dni.

Zavedajmo se, da so delali prednamci, vemo, da delamo mi, da bomo še delali, in da je naše delo veliko in narodu potrebno. V nas ni sovraštva in nevolje če nas podcenjujejo in celo sodijo in obsojajo — pač pa nam je težko, da oni, ki nas vidijo, nečejo ali kdo ve zakaj, nočejo priznati našega dela, truda in žrtev.

Tudi to naj nas ne moti v teh dneh in v bodoče. Polni miru in globokega prepričanja ključemo tovarišicam in tovarišem in vsem, ki so dobre volje: Mir ljudem in nam, oni notranji mir, ki daje moči in vztrajnosti za dosego končnega našega cilja.

Za novo leto ključemo vsem, ki so merodajni: ustvarite potreben mir tudi učiteljskemu stanu, ki je neobhodno potreben za njegovo delo in ustvarite pogoje za ta mir, ki niso bili dani s preteklim letom — vsaj v novem letu!

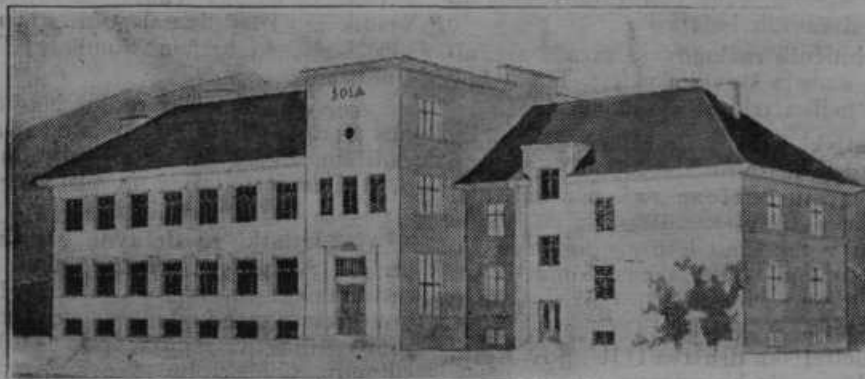
jejo dolžnosti učiteljstva. Zdi se mi umestno spomniti tovariša urednika tudi na odluk kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani IV. No. 9331 z dne 26. marca 1930., ki priporoča učiteljsstvu, naj aktivno sodeluje pri ustanavljanju in delovanju protituberkulozne lige za pobijanje jetike. Pri velikem delu ustanavljanja in temu sledečem obsežnem delovanju krajevne protituberkulozne lige leži do danes pretežna večina tega bremena na ramah učiteljstva. Ne bom podrobno popisoval težkih potov, ki sva jih prehodila z okrožnim zdravnikom v ta namen po obširnem sodnem okraju, omenim naj le, da sem večidel svojih zasluženih, potrebnih počitnic žrtvoval prireditvi tumbole imenovane lige, koje uspeh je bil več kot zadovoljiv. Tudi sedaj, ko sem s šolo zelo zaposlen, me liga dokaj okupira. Kot tajnik in blagajnik imenovane lige sem do danes žrtvoval že precej truda, denarja, časa in tudi zdravja.

— Ker se po razglasu Kr. dravske banske uprave morajo desinficirati šolski prostori med božičnimi počitnicami, opozarjamo šolske starešine na tozadevni današnji oglas tverdke Chemotechna.

— Delo učiteljstva za jugoslovensko misel in miselnost. Pod naslovom »Narodni učitelj« prinaša »Jugoslovan« v božični številki zadevno sledeče misli: »Nastane vprašanje, kako se more učitelj uspešno postaviti ob bok borcem za to pošteno stvar. Odgovor ni težak. Vsak učitelj delaj točno v zmislu manifeste od 6. januarja 1929. In to brez oklevanja, brez bojzani pred strankarji. Dalje, vsak učitelj izpoveduj javno in brez strahu svoje jugoslovensko prepričanje, zastopaj edino pravo miselnost, da smo ena država, en narod od Triglavov do Soluna. Vsak učitelj naj stoji ob strani onih, ki iščejo zbliznanja med raznimi vejami našega edinstvenega naroda in ki skušajo odpraviti vse to, kar nas ločuje

Naši prosvetni domovi.

100letna stara, in nova šola.

(Jutro)

Kraljeviča Andreja narodna šola v Lescah.

Sola bo otvorena v letu 1931. Načrte za šolo je izdelal ing. arh. g. Srečko Raincr. Učilnica je predvidenih 6, od katerih 3 bodo služile trirazrednici, ko se priključijo še tri vsi šolski občini. Četrta učilnica bo služila obrtno-nadaljevalni šoli, ostali pa kmetjsko-nadaljevalni in gospodinjstvo-nadaljevalni šoli, petju in javni knjižnici. Učilnice so 8 x 63 x 36 m velike, z enim 47 m dolgim in 19 m visokim oknom, ki bo dajalo dovolj svetlobe učilnici. Nad prvim nadstropjem v sredini trakta bo delavnica. Pod hodnikom srednjega trakta v podzemlju bo kopalnica za osnovno in obrtno-nadaljevalno šolo, event. čajniko(ce) kmetjsko-nadaljevalne in gospodinjstvo-nadaljevalne šole. Nad prostornim hodnikom srednjega trakta v prvem nadstropju bo zbornica, šolarska in učiteljska knjižnica in učila. Pisarna šolskega upravitelja je nastanjena v desnem stranskem traktu 1. nadstropja. Spodaj v vestibulu bo ob deževnem vremenu lahko čakala mladina po prostornih hodnikih (2) in se bo lahko izprehajala.

Sola bo opremljena z električno razsvetljavo, vodovodom, izp. stranišči ter lončenimi pečmi. V podzemlju je dvorana za šolske svečanosti in roditeljske večere, z gledališkim odrom, ki bo služila tudi za telovadnico. Po-

leg je tudi šolska kuhinja za gospodinjstvo šolo (tečaj) s potrebnimi prostori.

V stanovanjskem traktu je spodaj nameščena občinska pisarna, poleg je stanovanje za slugo, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in 2 prikl. V pritličju je 1 kuhinja ter 5 manjših in večjih sob za učiteljsvo, v prvem nadstropju pa stanovanje za šolskega upravitelja, obstoječe iz kuhinje, 3 sob in 3 prikl. Za učiteljsvo sta predvideni 2 kopalnici poleg stanovanj. Poleg upraviteljeve pisarne je predvidena ena soba za uradnega gosta, event. bolniško sobo.

Iz podstrešja se pride na vrh srednjega trakta, odkoder je za šolsko mladino in obiskovalce lep razgled z odprto panoramo na vse strani.

Vseh prostorov je 46. Stavba bo stala 1.500.000 Din. Šolska občina šteje 812 prebivalcev. Soloobveznih otrok je 90. Z razvojem industrije se obeta število prebivalcev in šooloobvezne dece povečati.

Poslopje bo kras občini in celemu srezu. Velike zasluge za moderno šolsko stavbo ima stavbni odbor, pod za napredok vnetim predsednikom Ivanom Ažmanom. Šolski upravitelj na Lescah je tov. Rudolf Knez.

in povečuje razlike tako v kulturnem, kakor v jezikovnem in verskem pogledu. V kulturnem pogledu: Spoznavajmo se med seboj. Koliko je še slovenskih učiteljev, ki ne bero srbskih in hrvatskih knjig in časopisov? Mnogo je takih, ki dobro poznajo nemško slovnost, francosko in italijansko, so pa popolni nevedneži o slovnstvenem bogastvu Srbov in Hrvatov. Zatorej zanimajmo se malo za naš jug, proti severu smo že tako preveč gledali, da je naša miselnost bolj germanska kakor pa slovenska. To velja zlasti za starejše. V jezikovnem: Samo en primer. Še vedno je med nami takih učiteljev profesorjev, puristov slovensčine, ki silovito zagrne, če se kje pojavi kakšna srbohrvatska beseda ali srbohrvatski način izražanja v slovenskih sestavkih. Nič pa se ne zaganjajo v neslovenske tuje in v neslovensko sintakso, s katero je prepojen naš jezik. Seveda, čistimo naš jezik, oblikujmo ga, toda če nam sosedno narečje ni lep, slovenski izraz, za katerega moramo rabiti tujo ali prisiljeno slovensko besedo, potem pa se je ne branimo. In nasprotno: srbohrvaščina naj vrši tudi čiščenje v tem zmislu in sprejmi v nadomestilo za mnoge izraze zlasti turškega izvora lepo slovensko besedo. Na ta način ne bo nihče nič izgubil. Zatorej propagiraj učiteljsvo vse, kar more dati lepih uspehov v miselni stopitvi našega naroda.

— Urednik »Popotnika« v Mariboru se je preselil iz Krekove ulice 16/II. v Strassmayerjevo ul. 30/. Rokopisi naj se pošiljajo na njegov novi naslov.

— Ing. agr. Ivo Zobec: Kmetijska kemija. V založbi Jugoslovenske knjigarne je izšla Kmetijska kemija ing. agr. Iva Zobca, prof. v Murski Soboti. Izpolnila je veliko vrzel. Do sedaj smo morali segati ali po tujih knjigah ali pa brskati po brošuricah. Avtor prizna, da bi bile potrebne štiri kmetijske kemije, česar si pa ne moremo privoščiti. Zato je ta kemija namenjena vsem, ki se hočejo poglediti v kmetijstvo. Avtor poudarja, da je kemija podlaga vsem panogam kmetijstva in da brez znanja njenih osnov ni mogoč napredek. Vsakdo bo našel v njej kaj zanimivega, saj je avtor upošteval vse novejšie izsledke. Knjiga vsebuje anorgansko in organsko kemijo, kmetijsko tehnologijo in agrikulturno kemijo. Je zelo pregledna, lahko umljiva, jo krasi mnogo slik in ima na koncu

Nils Hanssonove razpredelnice glede sestave, prebavnosti in produkcijske vrednosti krmil. Te razpredelnice še niso bile objavljene v nobeni naši knjigi in bodo vsakemu izvrstno služile. Za vsakega podeželskega učitelja je predvsem važna agrikulturna kemija, v kateri je posvetil pisatelj precejšen del gnojilom in zemeljskim bakterijam, omenja ensilažo, močna krmila, produkcijsko vrednost krmil krmiljenje domače živine itd. Knjiga je pregleden priročnik kemije, ki jo rabimo pri kmetijsko-prirodnoznanstvenem pouku. Posebne vrednosti pa bo za kmetijsko-nadaljevalne šole. Nobena podeželska in malomestna šola ne bi smela biti brez te knjige. Cena knjigi je 45 Din.

— Statistika jugoslovenskega državnega uslužbenstva. Po uradnih podatkih, katere je nedavno objavilo finančno ministrstvo, je po tekočem proračunu (1930./31.) vsega skupaj v državni službi 201.058 nameščencev, dočim jih je lanski proračun (1929./30.) izkazoval samo 187.165. Povečalo se je število uslužbencev največ v prometnem ministrstvu, v vojnem ministrstvu, v notranjem in prosvetnem ministrstvu. Iz posebnih pregledov

Gg. šolski upravitelji!

Vaša narodna dolžnost Vam nalaga, da zagotovite svoji šoli nabavo, z rešenjem ministrstva prosvete O. N. br. 36637/25. in O. N. br. 24398/30 odobrenih pomožnih učil v zemljepisnem pouku

Slike z Jadrana in Primorja

12 različnih umetniških barvasnih slik Dalmacije in Primorja, izdelanih po naših najslavnejših mojstrih prof. Crnčiču, Kovačeviću in Krušlinu.

Znižana cena Din 296

razume se, da skupno z učno knjigo, zavijanjem in poštino. Slike so velike 45x50 cm in so pripravljene tako, da se jih lahko obesi na zid. — Poleg tega, da so te lepe slike v okras šolskih prostorov, so po razpisu ministrstva za vojno in mornarico D. br. 44012/26 in ministrstva notranjih del J. B. br. 20495/26 najprimernejše sredstvo za uspešno propagando za naš Jadran.

Nudite otrokom pri nazornem pouku užitek spoznavanja prirodnih lepot našega morja in Primorja! Budite v otrokih nacionalno zavest z dosego ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Naročila se pošiljajo na: Trž. pov. Nakladna knjizara, školjski odlo, v Zagrebu, ulica 52

Splošne vesti.

— Pridelitev sreskega šolskega nadzornika Frana Merljaka v ministrstvo prosvete. Te dni je odšel na novo službeno mesto v ministrstvo prosvete v Beogradu sreski šolski nadzornik za logaški okraj tov. Fran Merljak. Posebno iskreno in pristrčno je bilo slovo učiteljstva logaškega okraja od njega dne 13. decembra na Rakeku. Namestitvev odličnega administrativnega delavca v ministrstvu pozdravlja gotovo vse učiteljsvo Dravske banovine v nadi, da bo s svojo priznano objektivnostjo in administrativno sposobnostjo pripomogel k čim popolnejši brezhibnosti in neoporečnosti prosvetne uprave.

— Delo učiteljstva izven šole. V številki 21. z dne 8. decembra 1930. našega stanovskega glasila čitamo o boju za izboljšanje našega gmotnega položaja 10 točk, ki vsebuje

Šematizem učiteljstva,

državnih in privatnih osnovnih in meščanskih šol, razvrščen po banovinah in v abecednem redu (označuje ime in priimek, položaj in kraj službovanja ter zadnjo pošto priobčuje zajamčeno točno:

„Prosvetni koledar“

za leto 1931. knjiga I., ki vsebuje tudi vse zakone, uredbe, pravila in pravilnike, tičeče se učiteljstva in šol. Naročnina v znesku Din 40.— všteta poštino, naj se pošlje na:

Drž. pov. Nakladna knjizara

školski odlo — Zagreb, Ilica br. 52

Srečno novo leto

želi vsem svojim naročnikom

Uredništvo in uprava.

dov se vidi, da je naraslo predvsem število dnevničarjev, kontraktualnih in honorarnih uslužbencev (za 5386), nadalje število zvaščnikov (za 2359) in podčastnikov za (2038). Po bankih upravah so uradniki razdeljeni takole: dravska 5747, savska 8545, dunavska 7191, vardarska 4717, drinska 4504, moravska 3534, zetska 3353, primorska 2623, vrbaska 2079, Beograd 1835, skupaj 44.128. Pregled izdatkov po proračunu je takle: osebni: splošna uprava 4117-9, državna podjetja 1432-6, skupno 5550-5 milijonov Din ali 41-6% vseh državnih izdatkov, materialni izdatki pa so bili sledeči: uprava 4329-8, podjetja 3467-7, skupno 7797-5 milijonov Din ali 58-4% vseh državnih izdatkov.

— Iz tehničnih razlogov je zaradi praznikov izostala zadnja številka »Učit. Tovariša«. Prihodnja številka izide 8. januarja 1931.

— Učiteljski dom v Ljubljani. Neimenovana hranilnica je darovala 1000 Din. Bodi jej na tem mestu izrečena najlepša zahvala! Bozja Marija iz Ljubljane 100 Din. — Vsem dobrotnikom v tekočem letu se ponovno zahvaljujem in imenu Učiteljskega doma in jim želim prav srečno Novo leto 1931 — Josip Kobal, blagajnik.

— Vsa učiteljska društva UJU, pov. Ljubljana obveščamo, da bo uprava s prihodnjim tednom ustavila pošiljanje stanovskih listov vsem članom onih društev, ki niso še uredila svojih obveznosti napram glavni upravi. Prizadeta društva bodo izkazana v prihodnji številki »Učit. Tovariša«.

Uprava UJU.

— Za izvežbanje učiteljev-prednjakov pri Sokolu. Ministstvo prosvete je odobrilo 20 učiteljem in učiteljicam enoletni dopust, da se izvežbajo za sokolske prednjake. Šest mesecev bodo obiskovali prednjaško šolo saveza SKJ, naslednjih šest mesecev pa bodo nato sami imeli prednjaške tečaje po sokolskih

župah. Dopust, ki traja celo koledarsko leto 1931, in je združen z rednimi učiteljskimi prejemki, so dobili učitelji in učiteljice: Darinka Čebulj iz Mokronoga, Milan Apih iz Hoč, Vladislav Ambrožič iz Žužemberka, Zora Hauptman iz Dol. Nemške vasi, Vladimira Engelman iz Senovega pri Rajhenburgu, Franc Marolt iz Dobove, Franc Vrunč iz Ruš, Ema Mačuš iz Prosenjakovcev v Prekmurju, Ivan Petrovič iz Hajdine pri Ptuj, Boris Možina iz Zvirč pri Novem mestu, Vida Hinterlechner iz Ptuja, Ivana Repič iz Cerknice, Maks Pivec iz Zalca, Milan Merhar iz Moravč, Renata Šavnik iz Tržiča, Ferdo Majnik iz Jezerskega, Venceslav Taufer iz Litije, Albin Završnik iz Hrastnika, Rudolf Pizzulin iz Velikih Lašč, Gabrijela Šumi iz Tomišlja pri Ljubljani.

— Nemški šolski radio. Nemčija ima danes okrog 400 šol, ki so decela opremljene z radijem. Zveza za šolski radio pa šteje okrog 8000 članov-učiteljev in profesorjev.

T. L. R.

— Izdatki za državne uslužbence v Avstriji. Avstrijska zvezna vlada je sestavila proračunski predlog za leto 1931/32. Skupni dohodki so predvideni z zneskom 2166 milijonov šilingov, izdatki pa z 2130 milijonov šilingov. Od celotne vsote izdatkov odpade na osebne izdatke, to so v prvi vrsti službeni prejemki državnih uslužbencev in upokojencev, impozantni znesek 1337 milijonov šilingov. V primeri z letošnjim avstrijskim proračunom so ti dohodki in izdatki znatno povečani.

Pokret učiteljic.

—p Našim ženam-učiteljicam! Takrat, ko smo bile me osvobodene tujega jarma in smo se začele udejstvovati na vseh tistiših, so naše sestre pod tujim gospodarstvom izgubile vse, kar jim je bilo drago in sveto. Zapri so jim šole, ukiniti vsa društva, propovedali predavanja in učne tečaje. Da vsaj deloma nadomestijo to, za kar so bile tako kruto prikrajšane, so si ustanovile svoj list »Ženski Svet«, kateri jim je bil edino nadomestilo za vse dobrine, ki so jim bile odvzete, edini vir izobrazbe in razvedrila. Čeravno smo me čutile potrebo po lastnem tisku, kateri bi bil prikladnejši našim razmeram, smo razumele vzvišeno in težko nalogo naših sester onstran meje; sprejele smo njihov list kot svoje glasilo ter smo se odpovedale ustanovitvi lastnega lista »Ženskemu Svetu« v prilog. »Ženski Svet« je vršil častno in vestno svojo težko nalogo, dokler ni bil od oblasti prisiljen za ključiti svoje delovanje na rodni tleh. Za njegovo prizadevanje mu izrekamo odkrito priznanje. V začetku 1929. leta se je preselil v Ljubljano, da nadaljuje započeto delo v svobodni domovini. Njegovo delovanje je tako tesno spojeno z delovanjem naših ženskih organizacij, da ga lahko smatramo kot svoje glasilo. K temu nas navajajo sledeči razlogi: »Ženski Svet« je dokazal svojo življensko sposobnost s tem, da je dosegel naklada, kakršne še ni dosegel pri nas noben ženski list; vršil je nesebično svojo nacionalno in kulturno nalogo v najtežjih okoliščinah in z največjo požrtvovalnostjo; idejno je najprikladnejši največjemu delu našega ženstva;

Leta 1867. je bil imenovan v Budanje v Vipavski dolini, kjer je nastopil službo ob novem letu 1868. in ostal tam do sv. Jurja 1871. Kako priljubljen je bil pokojnik med kremenitimi Vipavci dokazuje izpričevalo, ki mu ga je izstavil krajni šolski svet in ga je podpisal tudi tamošnji župnik.

V njem obžalujejo iskreno njegov odhod in si žele, da bi mu bil naslednik enak v vsem delu za mladino in ostale občane.

Od leta 1871. do 1893. je bil vnovič v Podzemlju, kjer je bil tih delavec na kulturnem polju. Hvala občini ga je v znak priznanja njegovemu delu za povzdigo omike in napredka imenovala svojim častnim občanom.

Leta 1893. je prišel v Šmihel, kjer je bil z dnem 31. avgusta 1903. upokojen.

To je kratek življenjepis moža, ki se ni kazal v javnosti, to je potek stanovskega dela tihoga in skromnega vzgojitelja naroda, ki se ni nikdar in nikjer rinil v ospredje.

Zivel je le šoli in mladini ter svoji družini. 63 dolgih let je s svojo, zdaj že tudi pod pezo let in žalosti omahujočo življensko družico preživel v najboljši neskaljeni harmoniji.

Seli zavedamo danes, ko nas ne ziblje politični vihar in nam ne režejo skromne skorje kruha razni mogotci, seli moremo zamisliti v tako dolgo dobo skupnega življenja polnega solz, a tudi svetlih trenutkov. Dvomim.

Poleg drugega kulturnega dela in v težkih materialnih prilikah je spraval svojo mnogobrojno družino do tako visokega socialnega položaja, kakršnega zavzemajo njegovi otroci. Klobuk dol pred slovenskim učiteljem-očetom trpinom. Koliko samozatajevanja je bilo treba, koliko požrtvovalnosti, da je spraval vse h kruhu.

je edini list, čigar uredništvo in upravištvo sta izključno v ženskih rokah. Pozivljamo in prosimo zato naše članice, kakor tudi vse naročnice »Ženskega Sveta«, da mu ostanejo zveste, kakor so mu bile doslej. To jim bo tem lažje storiti, ker se bo list z novim letom povečal in polepšal ter bo tako skušal ustreči slehernemu okusu. Radevolje se bo tudi oziral na želje svojih naročnic, v kolikor bo to v skladu z njegovim programom. Zvestoba za zvestobo! — V Ljubljani, v decembru 1930. — Društvo učiteljic v Ljubljani. — Klub Primork v Ljubljani. — Kolo Jugoslovanskih sester v Ljubljani. — Kolo Jugoslovanskih sester, podružnica v Celju. — Splošno žensko društvo v Ljubljani. — Mariborsko slovensko žensko društvo. — Ženski Pokret v Ljubljani.

Osebne zadeve.

—i Imenovanje učiteljev novincev. Z odlokom ministrstva prosvete so imenovani za učitelje in učiteljice: Brejce-Zidar Vera v Litiji, Tičar Stana v Sv. Lovrencu v Slov. gorah, Sušnik Helena v St. Janžu, Povšnar Angela v Velenju, Deutschman Herman v Ljubčani, Zakovšek Josip v St. Jerneju, Laznička Anton v Pertoči, Svetlič Daromil v Cerkljah pri Kranju, Trampuž Iljica pri Sv. Marjeti pri Rimskih toplicah, Cindrič Terezija v Prezidu, Golar Lidija v St. Jerneju, Levičar Marija v St. Vidu pri Stični, Lepšina Josipina v Novi Stični, Jesih Danica v Trebelnem, Kleč Antonija v Pištjanju in Finžgar Angela v Poljanah.

—§ Napredovali so učiteljice: v II./4. skupino: Rogl Franc, Zlebnik Josipina, Zitnik Frančiška, Skulj Vladimira, Urbajs Alojzija, Hiti-Borko Elvira, Šumi Gabrijela, Kolkaj Miroslava, Visenjak Marija, Zlindra Elvira; v II./3. skupino: Collanti Amalija, Stupan Milica, Flego Ana, Rantner Jakobina, Mervič Bogomila, Stuhec Jakob, Kunčič Anton, Jazbar Stefanija, Hribovšek Vida, Jančič Bratislav; v II./2. skupino: Lapajne Ivan, Osana-Dietz Hermina, Sokol-Zaplotnik Antonija, Lavrič Vinko, Janševc Franc, Culet Ivan, Jerše Stefanija; v II./1. skupino: Bernetič Valerija, Suša Justa, Hladnik Leopold, Šterk Martin, Rakuš Marija, Pahor Josip, Visenjak Jerica, Napokoj Josip, Prižič Ivan.

Naša gospodarska organizacija.

—g Članom Učit. Samopomoči. Zaradi božičnih počitnic je razposlala društvena uprava že v teh dneh položnice za nakazilo članskega prispevka za 231. smrtni slučaj (Ivan Pipan, Gorenja vas) in letnine ter upravnine za leto 1931. Skupni znesek znaša za enega člana 12 Din, za zakonske pare pa 23 Din. Znesek za upravnino in letnino (rezervni fond) se plačuje 6 Din enkrat v letu. Za 231. smrtni slučaj je znašala posmrtnina 12.500 Din. — Društvena uprava vljudno prosi, da poravnajo vsi člani vse svoje obveznosti takoj po prejemu položnice ali pa v prvih dneh prihodnjega meseca. Odlašavci z nakazili zavirajo redno poslovanje in otežujejo izplačila posmrtnin. — Za morebitne smrtne slučaje v času od 20. do 31. decembra 1930. bodete nakazali članski prispevek s prihodnjim nakazilom. — Vsem cenjenim članicam in članom U. S. želi vesele praznike in srečno novo leto — društveni upravnik.

FOTO - APARATI IN FOTO - POTREBŠČINE se dobijo v največji izbiri in po najugodnejših cenah v drogeriji „ADRIJA“ Mr. Ph. S. BORČIČ

LJUBLJANA / ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

Eno hčerko mu je vzela kruta smrt med božje krilatce — toda ostali so: Janko, kancinik v Zagrebu, Konrad, šolski upravitelj v Metliki, Daniel, grajščinski upravitelj, Gustav, državni pravdnik, M. Admirabilis in Marica, učiteljici, Alojzij, polkovnik in Vid knjigovodja.

Narodu, cerkvi, državi — je pokojnik dal svoje potomce, človeštvo je podal dokaz, kaj premore idealna ljubezen do bližnjega, ki daje in ne jemlje, do naroda brez fraz in lepo donečih gesel, do države in človeštva v zavesti visoke odgovornosti pred Bogom in ljudmi.

Pridite vsi malkontenti, stopite k sveži gomili in recite: Mea culpa, kako majhni smo pred svetlim obličjem blagega pokojnika, ki je živel le za druge in odšel lahkega — vedrega srca v zavesti polno — odpravljene dolžnosti po večno plačilo.

Ali naj posežem še v šolsko delo. Ne bom. Preveč je skrito očem po senzacijah hlepečega človeštva. Svetišče je to, v katero vstopajo le izvoljeni. Toda delo v teh skromnih hramih reže globoke brazde v kulturno, nacionalno in ne nazadnje gospodarsko življenje narodov.

Učiteljevo delo je delo umetnika, je delo od Boga oblagodarjenega blagovestnika in če najde ta apostol resnice sigurno oporo v propovedniku Večne ljubezni, koliko dolžnega vzklje lahko na njuni skupni njivi nepokvarjenih otroških duš.

In tudi tu je pokojnik dosegel uspehe, za katere ga lahko opravičeno mi moderni kritični duhovi zavidamo. Koliko tihe sreče je pri tem užil. Saj mu je ravno to lajšalo gorje, utrjevalo šibko telo in mu dajalo poguma za nadaljnje delo.

Omenjam še malo epizodo.

Ugodna prilika!

Uprava UJU pov. Ljubljana razprodaja svojo zalogo

Zvončka in Popotnika

Predvojni „Zvonček“ letnik (nevezan) à Din 5.—

Povojni „Zvonček“ do leta 1928./29. à Din 10.—

„Popotnik“ do leta 1928./29. letnik à Din 15.—

(Brez poštnine).

Možnost nakupa le do 15. jan. 1931.

Ne zamudite te ugodne prilike!

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Poročila:

— SLOVENJGRAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo v soboto, dne 6. decembra 1930. v slovenjgraški osnovni šoli.

Predsednik tov. Kopač Leopold je pozdravil uvodoma vse navzoče tovariše in tovarišice, predvsem pa dolgoletnega bivšega predsednika društva in častnega člana tovariša Purkharda Josipa, šolskega upravitelja v pok. iz Maribora — ter novodošlo tovarišico Hauptman Makšo, kateri želi na njenem novem mestu mnogo uspeha in zadovoljstva — nakar je otvoril zborovanje.

Statistika: V društvu je včlanjenih 41 tovarišev(ice), navzočih je bilo 31 tovarišev(ice), obisk je torej znašal 75-60%.

I. Tajnik tov. Iglar Rajko je prečital za pisnik zadnjega občnega zbora, ki se je odobril.

II. Dopisi: Na dopis »učiteljskega društva sreza trsteničkog« je društvo soglasno sklenilo poslati predlog ki je naveden pod točko VI./2 poverjeništvu UJU v Ljubljani. Dopis pov. UJU Ljubljana št. 413/30-31 glede poučevanja ženskih ročnih del na učiteljskih. Učiteljsko se s predlogom tovariša Šijanica popolnoma strinja.

Obpravnavali so se še sledeči dopisi: a) uprave listov UJU pov. Ljubljana z dne 5. decembra 1930.

b) pov. UJU Ljubljana št. 392/30-31.

c) »Učiteljskega doma« z dne 4. decembra 1930.

č) dopis učiteljskega društva šoštanjškega št. 20 z dne 12. decembra 1930.

III. Poročilo o seji občnega sosveta je podala tov. Gobec Regina.

IV. Soglasno se je sklenilo, da naj prevzame blagajniške posle tovarišica Vaupot Antonija.

V. Predavanje tovarišice Gobec Regine »Otrok in šola«. Zanimiva in vseskozi aktualna snov je tovarišice(d) dokaj razvnela; debata je bila prav živahna. Mnogi, iz življenja podeželskega učitelja vzeti primeri so pač dokazali, da se da s previdnim in psihološkim ravnanjem z zanemarjeno deo in njihovimi brezbriznimi starši doseči marsikje in marsikdaj kak mali uspeh ki je učitelju-oruču trde, trde temelj v zadoščenju in v spodbudo, a deci in njihovim staršem v korist.

Naš Ivan je bil kronski upokojenec in ko je bil slednjič preveden na dinarsko pokojnino, je bil prikrajšan za 300 Din. Značilno pa je, da je moral za ta v resnici malenkostni znesek moledovati in prositi, da bi kmalu papir več stal. Slednjič je le prejel tudi to vsotico in s tem je bilo konec sence v drugače mirem življenju upokojenca.

Zdaj leži blagi mož v zemlji na šmihelskem pokopališču v kotu ne daleč od potomcev raznih plemiških rodbin, sam plemič po duhu in svojih delih.

Pred hišo in na pokopališču so mu v slovo prav lepo zapeli tovariši in nekateri drugi pevci. Mogočno je donela nagrobnica v lepi jesenski dan. Do dna so nas pretresli akordi.

Pisec teh vrstic mu je govoril v imenu učiteljstva, podčrtajoč dejstvo, da smo pokopali učitelja-vzgojitelja — da je legel v grob učitelj — zvesti sin naroda, ki je trpel pod tujčevim jarmom, a on mu je stal ob strani, bil mu je svetovalec in voditelj v težkih dneh.

Za njim je govoril tov. Ljubič, predsednik črnomojskega učiteljskega društva, v imenu občine v Podzemlju, ki jo je zastopal tudi g. župan, in v imenu učiteljstva Bele Krajine. Podčrtal je njegovo skromno, a vestno in vzorno delovanje v dolgih 27 letih bivanja v Podzemlju. Konec je bilo. Obredne molitve so bile opravljene, na krsto so padale grude, ki so jih metali v slovo prijatelji, sorodniki, znanci.

Odhajali smo. Črna prst nam ga je zakrila. Bodi mu lahka domača zemlja.

Nam pa ostani blagi Janko svetla vzor dela, boja, trpljenja in zmage.

Slava Tvojemu spominu!

Srečno novo leto

želi vsem svojim naročnikom

Učiteljska listarna

v Ljubljani

LISTEK.

A. M.:

Pokojnemu Ivanu Barletu v spomin.

Dne 19. t. m. smo spremili k zadnjemu počitku svojega najstarejšega tovariša — v zemljo je legel upokojeni tovariš Ivan Barle.

Bil je krasen jesenski dan, ko so se pred njegovim Tuskulom v Kandiji zbrale množice, da ga spremijo na zadnji zemeljski poti in mu tako izkažejo čast in spoštovanje. V sprevedu so bili zastopani vsi novomeški uradi in šole, šmihelska mladina osnovne in meščanske šole ga je spremljala korporativno od doma do pokopališča. Prihitelo je učiteljsvo iz vseh bližnjih krajev, a posebno častno je bilo zastopano belokranjsko učiteljsvo.

Spreveda se je pa udeležilo nebroj drugih prijateljev in množica preprostega ljudstva.

Pogreb je pokazal, kako ceni slovensko ljudstvo svoje vzornike. Skromno življenje, nikakih vidnih češčenj, nikakih odlikovanj, toda v srcih hvaležnega ljudstva si je blagi pokojnik postavil spomenik, ki ga ne uniči rja, ga ne stare rob časa.

Pokojnik je bil rojen 15. oktobra 1841. v Pirničah, občina in fara Šmlednik pri Medvodah.

Iz njegove mladosti ne vem nič posebnega. Obiskoval je tudi nekaj razredov gimnazije pri Kamniku. Leta 1862. ga že dobimo prvič v Podzemlju. Leta 1866. se je selil v Nevlje pri Kamniku.